

ВПРОВАДЖЕННЯ БЛОКЧЕЙН - ТЕХНОЛОГІЙ В ТРАНСФОРМАЦІЙНІЙ ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

*Церуш К. В., здобувач вищої освіти групи Ф3/1
Миколаївський національний аграрний університет*

У дослідженні розглянуто основні особливості застосування технології блокчейн, на основі SWOT-аналізу досліджено переваги та недоліки процесу впровадження системи блокчейн в Україні.

***Ключові слова:** фінансова система, блокчейн, криптовалюта, економічний розвиток, фінансовий контроль, SWOT-аналіз.*

У ХХІ ст. фінансова система України формується за європейським стандартом. Інновації здатні перетворювати вектор фінансового розвитку, складати конкуренцію централізованої світової банківської системи і позбавляти спільноту від її недоліків. Саме стабільність у фінансовому секторі країни виступає серйозною передумовою її економічного піднесення та зростання соціального добробуту. Фундаментальна ідея блокчейн-технологій полягає в удосконаленні безпечної децентралізованої грошової системи, що дуже важливо в умовах політичної та економічної нестабільності.

Дослідження в даній сфері є досить обмеженим, проте можна відзначити деяких наукових вітчизняних фахівців, які вивчають застосування технології блокчейн в Україні, зокрема: К. М. Афанасьєв [1], Н. Ю. Голубєва [2], О. В. Мельниченко [3], Т. Є. Харитоновна [4] та ін.

Блокчейн-технологія – це новітня технологія, яка була створена ще в 2009 році, саме цей рік став початком так званої «третьої промислової революції» [5]. Блокчейн являє собою структуровану базу даних, «ланцюжок блоків», де кожен блок пов'язаний з попереднім. Таким чином, створюється своєрідний «реєстр» даних, у який дані вносяться у суворій послідовності [6]. За змістом він може вміщувати різноманітну інформацію: від дій людей до виданих кредитів.

За даними розробників система гарантує виключення крадіжок, шахрайств, порушень майнових прав тощо. Факти, що розміщуються в блокчейн, захищені від втрати.

Першочерговою системою блокчейну була задіяна як фундамент функціонування цифрової валюти біткоїн (Bitcoin). ПриватБанк – перший український банк, що інтегрував біткоїн в якості розрахункового інструменту.

У березні 2019 року «Летючий університет» (Flying University) опублікував рейтинг країн, в яких, на думку експертів, є найбільш сприятливі умови для розробки і розвитку бізнес-проектів, пов'язаних з блокчейном і криптовалютою. Україна зайняла 23 місце в даному списку [7].

Кожна технологія має позитивні та негативні сторони, а також можливі загрози та можливості. Для прогнозування ефективності впровадження технології блокчейн в трансформаційній фінансовій системі України ми провели SWOT аналіз (табл. 1) та дійшли висновку, що все ж таки спостерігається більше слабких сторін та можливостей. Це спричинено тим, що застосування блокчейн-технологій в Україні – явище досить нове.

Таблиця 1 SWOT - аналіз впровадження блокчейн-технологій в Україні

Елементи SWOT-аналізу	Ваговий коефіцієнт	Бальна оцінка	Результат	Елементи SWOT-аналізу	Ваговий коефіцієнт	Бальна оцінка	Результат
S= Strengths (сильні сторони):				W=Weaknesses (слабкі сторони):			
Повністю автоматична обробка операцій	0,4	4	1,6	Недостатня база розробок кібербезпеки для технології	0,4	5	2,0
Відносно дешеве обслуговування	0,3	5	1,5	Складність адаптації з іншими розрахунковими системами	0,4	5	2,0
Децентралізована робота серверу	0,3	4	1,2	Слабкий досвід використання	0,2	3	0,6
Усього			4,3	Усього			4,6
Елементи SWOT-аналізу				Елементи SWOT-аналізу			
O=Opportunities (можливості):				T=Threats (загрози):			
Покращення системи, її захищеності та безпеки	0,5	5	2,5	Виникнення способів злому криптографічних шифрів	0,45	5	2,25
Зменшення витрат на обслуговування	0,25	4	1	Колізії в законі	0,3	4	1,2
Відновлення даних минулих транзакцій при зломі серверу	0,25	4	1	Зловживання технологією, підробка децентралізованих систем централізованими	0,25	3	0,75
Усього			4,5	Усього			4,2

Джерело: власна розробка автора

Для того, щоб банки або фінансові установи залишалися конкурентоспроможними, слід впровадити технологію в свій бізнес-процес. Згідно даних Cointelegraph [8], планується, що до 2023 року блокчейн в сфері фінансів складатиме 3 трлн доларів США в порівнянні з 150 млрд доларів США на період звітного року. Згідно зі звітом Jupiter Research, використання блокчейнов дозволить банкам заощадити на транскордонних розрахункових операціях до 27 млрд доларів США до кінця 2030 року, скоротивши витрати більш ніж на 11% [9].

Отже, враховуючи результати проведених досліджень та загальні тенденції цієї галузі, можна вважати, що максимально блокчейн буде застосовуватися в Україні через 10-15 років і лише за умови адаптації національного законодавства до нових інформаційних технологій. Дослідження закордонних центрів вивчення впровадження таких новітніх технологій свідчать, що блокчейн може застосовуватися в таких сферах як: фінанси (33%), уряд (29%), охорона здоров'я (27 %) та інших [10]. Перші результати показали, що нововведення зробили торговельні операції дешевшими, а здійснення операцій швидшими. Вважаємо, що з погляду комерційного банкінгу, застосування блокчейн-технологій у подальшому призведе до значно відкритих, довірливих відносин між банком і клієнтом, знизить напруженість у документуванні, забезпечуючи при цьому економію витрат як для банку, так і для кінцевого клієнта. Тому цей напрямок розвитку інноваційних технологій є актуальним та перспективним орієнтиром ефективного функціонування економіки.

Література:

1. Ганечко І. Г. Інноваційна діяльність в Україні: тенденції та проблеми розвитку / Ганечко І. Г., Афанасьєв К. М. Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія Економіка. Випуск 1 (47). Т.1. – С. 189-193.
2. Правове регулювання криптовалют: чи на часі? / Н. Ю. Голубєва // Часопис цивілістики. – 2017. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chac_2017_26_7
3. Механізм рефінансування банків у контурі глобалізаційних процесів – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3735>.

4. Харитоновна О.І. Проблеми створення єдиного цифрового ринку і авторські права // Наукові праці НУ «ОЮА» - 2015
5. Coin Post - криптоновини. – Режим доступу: https://t.me/Coin_Post.
6. Просто про технології та її застосуванні в галузі. – Режим доступу: <http://my-trade-group>.
7. Country Ranking 2018. – Режим доступу: <https://doingcrypto.org/>.
8. Cointelegraph Bitcoin & Ethereum Blockchain News – Режим доступу: <https://cointelegraph.com/>.
9. The Future of Blockchain: Key Vertical Opportunities and Deployment Strategies 2018-2030 / Juniper Research. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.businesswire.com/news/home/20180801005064/en/Juniper-ResearchBlockchain-Deployments-Save-Banks-27bn>
10. Блокчейн - народження нової економіки. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=kqhuWGjJ8_Q

Annotation

The main features of the blockchain technology application are considered in the research, the advantages and disadvantages of the blockchain system implementation process in Ukraine are investigated on the basis of SWOT analysis.

Key words: *financial system, blockchain, cryptocurrency, economic development, financial control, SWOT analysis.*

**Науковий керівник – Бурковська А. В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**